

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Borgmestre har en stærkere beskyttelse mod at blive afsat end nogen anden i det politiske liv. Når først en konstituering er gennemført i en kommune, og borgmesteren er valgt, kan ingen afsætte borgmesteren i den kommende valgperiode på 4 år, medmindre borgmesteren groft eller gentagne gange har vægret sig ved at udføre sine opgaver, jf. styrelseslovens § 66, stk. 2 og 3.

At borgmestre nyder en særlig beskyttelse, er et vigtigt fundament for den kommunale stabilitet. Det er på denne måde sikret, at politisk uenighed inden for det flertal, der har valgt borgmesteren ved konstitueringen, eller nye politiske konstellationer i løbet af valgperioden ikke kan skabe uro og usikkerhed om borgmesterposten.

Borgmesterposten er det helt centrale embede i det kommunale demokrati. Borgmesteren er typisk den eneste politiker i en kommune, der vederlægges med det, der svarer til en fuldtidsløn. Borgmesteren er tillagt en lang række beføjelser. Herunder er borgmesteren den øverste chef for den kommunale administration.

Socialdemokratiet mener, at det er vigtigt at fastholde, at borgmestre under normale forhold ikke kan afsættes i den faste valgperiode på 4 år.

Der kan dog opstå helt særlige og ekstraordinære tilfælde, hvor den vidtgående borgmesterbeskyttelse kan risikere at blive udnyttet til at dække over en borgmesters konkrete dispositioner og handlinger i stedet for at være en beskyttelse af embedet, uden at nogen i dag har mulighed for at gribe ind. Derfor bør der skabes en hjemmel til i sådanne helt ekstraordinære situationer at kunne indsætte en anden i borgmesterens sted i en begrænset periode.

Forslagets hovedindhold

Det foreslås derfor at indsætte en bemyndigelse i lov om kommunernes styrelse til indenrigs- og sundhedsministeren om at kunne indsætte (1.) viceborgmesteren i borgmesterembedet i en kommune i en be-

grænset periode på op til 3 måneder. Den valgte borgmester erstattes i kommunalbestyrelsen af sin stedfortræder i den pågældende periode.

Efter periodens udløb indtræder den valgte borgmester som hovedregel igen i kommunalbestyrelsen og i borgmesterembedet.

Såfremt det problem, der nødvendiggjorde, at indenrigs- og sundhedsministeren indsatte (1.) viceborgmesteren i embedet, efter ministerens vurdering fortsat gør den valgte borgmesters udøvelse af borgmestergerningen problematisk efter tre måneder, kan ministeren inden 3-måneders-periodens udløb rette henvendelse til kommunalbestyrelsen og anmode om dennes vurdering af den valgte borgmesters tilbagevenden.

Såfremt der ikke ved en skriftlig afstemning er et flertal i kommunalbestyrelsen, der tilslutter sig indenrigs- og sundhedsministerens vurdering, genindtræder den valgte borgmester i embedet.

Viser resultatet af afstemningen derimod, at et flertal erklærer sig enig med indenrigs- og sundhedsministeren, skal der vælges en ny borgmester for den resterende del af valgperioden.

Den ved konstitueringen valgte borgmester deltager i afstemningen foranlediget af henvendelsen fra indenrigs- og sundhedsministeren.

I den periode, hvor den valgte borgmester er fritaget for sine kommunale hverv, oppebærer denne fortsat faste vederlag. I de tilfælde, hvor den valgte borgmester ikke genindtræder som borgmester, opgøres efter vederlag og pension fra det tidspunkt, hvor der er valgt en ny borgmester.

Bemyndigelsens anvendelsesområde

Den foreslåede bemyndigelse til indenrigs- og sundhedsministeren forventes kun anvendt i meget sjældne tilfælde og sandsynligvis med mange års mellemrum. Den må alene tages i anvendelse i helt særlige situationer, hvor en borgmesters forbliven i embedet kan vanskeliggøre eller hindre undersøgelse af et forløb, hvor borgmesteren i sit hverv som borgmester med rimelig grund er mistænkt for overtrædelse af